

VERSLAG AAN DE KONING BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 DECEMBER 2016 TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 JULI 1994 TOT VASTSTELLING VAN DE BASISNORMEN VOOR DE PREVENTIE VAN BRAND EN ONTPLOFFING WAARAAN DE NIEUWE GEBOUWEN MOETEN VOLDOEN

Sire,

Het ontwerp van besluit bevat verschillende aanpassingen van de voorschriften voor de brandveiligheid van nieuwe op te richten gebouwen, onder andere is er een uitgebreide aanpassing van de voorschriften voor de brandveiligheid van liften die in de gebouwen worden geïnstalleerd.

Het besluit strekt tot aanpassing van de voorschriften in het koninklijk besluit van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen. Deze voorschriften regelen de brandveiligheid van nieuw op te richten gebouwen en de uitbreidingen van de bestaande gebouwen.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd voorgelegd aan de Raad van State voor advies. De Raad van State leverde op 3 november 2016 advies 60.220/2 af met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

De opmerkingen van de Raad van State die bijkomende uitleg vereisen worden hierna weergegeven.

Artikel 2 van dit ontwerp omschrijft het principe dat een gebouw ook mag voldoen aan de soepelere (of strengere) voorschriften van een recentere regelgeving. Het toepassingsgebied van de bijlagen is verbonden aan de datum van de aanvraag voor de bouw van een gebouw. Hierdoor is het mogelijk dat bepaalde uitzonderingen of aanpassingen die in een recentere regelgeving toegelaten zijn, niet mogen toegepast worden op de gebouwen die al opgericht waren of waarvan de aanvraag voor de bouw al aangevraagd werd. Dit voorschrift laat toe om deze uitzonderingen of aanpassingen ook toe te passen voor deze laatste gebouwen, indien gewenst.

Men heeft dus de keuze om ofwel de geldende voorschriften toe te passen ofwel de voorschriften die gelden voor een gebouw dat later wordt opgericht. Het artikel laat echter niet toe om de voorschriften toe te passen die golden voordat het gebouw werd opgericht.

Artikel 4 van dit ontwerp laat toe dat bouwproducten waarvoor een geharmoniseerde norm bestaat, nog tot het einde van de co-existentperiode gebruik kunnen maken van de overgangsbepalingen die toelaten om de oude Belgische klassen te gebruiken in plaats van de nieuwe Europese klassen.

Sinds de wijziging van het koninklijk besluit van 7 juli 1994 in 2012 worden de brandweerstand en de reactie bij brand van bouwproducten op basis van Europese normen, en niet meer op basis van Belgische normen, bepaald en geklasseerd. Hierdoor werd het vrij verkeer van de bouwproducten bevorderd.

Om de producenten echter in staat te stellen om zich aan deze nieuwe Europese normen aan te passen werd tot 1 december 2016 een overgangperiode voorzien.

Artikel 4 van dit ontwerp voegt een uitzondering toe voor elk bouwproduct waarvoor de co-existentperiode voor CE-markering voor 1 december 2016 is vastgesteld. Op dat moment zal de overgangperiode voor dat product op de door de Europese Commissie vastgelegde duur afgestemd worden. Deze bepaling heeft tot doel ervoor te zorgen dat voor bepaalde bouwproducten de Belgische en Europese overgangperiode gelijk lopen.

Deze uitzondering beoogt met name de brandwerende deuren. De norm EN 16034 «Voetgangersdeuren, industrie-, bedrijfs- en garagedeuren, en ramen die open kunnen – Productnorm, prestatiekenmerken – Brandwerende en/of rookbeperkende kenmerken» is op 1 november 2016 in werking getreden als geharmoniseerde norm, waardoor voortaan de CE-markering van de brandwerende deuren mogelijk is. En het einde van de co-existentperiode werd door de Europese Commissie vastgesteld op 1 november 2019, datum waarna de CE-markering van de brandwerende deuren verplicht zal zijn. Bijgevolg mogen, krachtens artikel 4 van dit ontwerp, de brandwerende deuren waarvan de brandweerstand werd beoordeeld volgens de norm NBN 713-020 en die nog niet over een CE-markering beschikken, nog tot 1 november 2019 worden geplaatst, en zelfs later indien de Europese Commissie daarna beslist om de einddatum van de co-existentperiode uit te stellen.

VERSLAG AAN DE KONING BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 DECEMBER 2016 TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 JULI 1994 TOT VASTSTELLING VAN DE BASISNORMEN VOOR DE PREVENTIE VAN BRAND EN ONTPLOFFING WAARAAN DE NIEUWE GEBOUWEN MOETEN VOLDOEN

Artikelen 3, 8 en 12 van dit ontwerp passen de huidige regelgeving aan in functie van de Verordening (EU) nr. 305/2011, van het Europees parlement en de Raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad.

Artikelen 11 en 14 tot 17 van dit ontwerp voeren nieuwe definities in of passen bestaande definities aan om deze in overeenstemming te brengen met de regelgeving inzake brandveiligheid op de arbeidsplaatsen.

Artikelen 17, 19, 39, 41, 64, 66, 90 en 91 van dit ontwerp definiëren het toepassingsdomein van de bijlage waarvan zij elk deel uitmaken. De selectie van de bijlagen is afhankelijk van het type gebouw (niet-industrieel of industrieel), van de hoogte van het gebouw (laag, middelhoog of hoog) en van de datum van de bouwaanvraag (na 31 december 1997, vóór of vanaf 1 december 2012). De datum van de aanvraag van de bouw is de aanvraagdatum van de stedenbouwkundige toelating (bijvoorbeeld: stedenbouwkundige vergunning, omgevingsvergunning, stedenbouwkundige melding) of bij gebreke de begindatum van de bouwwerken.

Artikelen 17, 19, 39, 41, 64, 66, 90 en 91 van dit ontwerp passen het toepassingsdomein van de verschillende bijlagen aan zodat enerzijds niet-industriële en industriële activiteiten makkelijker in één gebouw kunnen samen voorkomen en anderzijds een versoepeling wordt ingevoerd voor hoge gebouwen met duplexappartementen op de bovenste bouwlagen. Zo wordt het eenvoudiger en goedkoper om kantoren te integreren in een industriegebouw doordat de verplichte compartimentering wegvalt voor kantoorgedeeltes tot 500 m².

Artikelen 26, 51 en 75 van dit ontwerp voeren de mogelijkheid in om de vrije verluchttingsdoorsneden van de verticale technische kokers te voorzien van gemotoriseerde verluchttingskleppen. Dit is al toegestaan voor liftschachten. Deze bepaling strekt ertoe de verenigbaarheid met de vereisten inzake luchtdichtheid van de gebouwen met een hoge energieprestatie te verzekeren.

Artikelen 28, 29, 53, 54, 77 en 78 van dit ontwerp voeren diverse voorschriften in voor de brandveiligheid van elektrische en hydraulische liften. Deze nieuwe voorschriften voor liften worden aangepast aan de stand van de techniek en de evolutie van de Europese normalisatie terzake. Dit belet dat deze technologische ontwikkeling verhinderd wordt.

Voor de liften bestemd voor de brandweerdiensten verwijst men op die manier voortaan naar de norm NBN EN 81-72, die eenvormige bepalingen bevat voor brandweerliften, en de werking van de liften in geval van brand wordt aangepast aan de norm NBN EN 81-73. De bepalingen die voortaan van toepassing zijn op liften bestemd voor het evacueren van personen met beperkte mobiliteit, zijn ook in overeenstemming met het ontwerp van de norm FprEN 81-70: 2016.

Er dient opgemerkt te worden dat de strengere bepalingen met betrekking tot de werking van de liften in geval van brand, het lichtsignaal en de intercomsystemen van de liften bestemd voor het evacueren van personen met beperkte mobiliteit, ook van toepassing zijn op de na 31 maart 2017 ontworpen of gemoderniseerde liften in de gebouwen waarvoor de bouwaanvraag werd ingediend vanaf 1 december 2012 en vóór 1 april 2017.

De voormelde bepalingen betreffen uitsluitend de functionaliteiten en uitrustingen van de liften, en staan dus los van de ruwbouw en de ruimte waarin de lift zal worden geïnstalleerd. Men dient deze dus niet te laten afhangen van de datum van de bouwaanvraag van het gebouw.

De door de bovenstaande bepalingen bedoelde ontworpen liften zijn de liften waarbij het denk- en ontwerpproces van de lift op 1 april 2017 nog niet zo vergevorderd was dat de bovenstaande bepalingen niet konden worden geïntegreerd zonder onoverkomelijke technische beperkingen te veroorzaken.

De door de bovenstaande bepalingen bedoelde gemoderniseerde liften zijn de liften waarvoor een risicoanalyse na 31 maart 2017 wordt uitgevoerd en waarvoor een modernisering noodzakelijk is, volgens

VERSLAG AAN DE KONING BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 DECEMBER 2016 TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 JULI 1994 TOT VASTSTELLING VAN DE BASISNORMEN VOOR DE PREVENTIE VAN BRAND EN ONTPLOFFING WAARAAN DE NIEUWE GEBOUWEN MOETEN VOLDOEN

het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van de liften.

De overige artikelen van dit ontwerp bevatten diverse aanpassingen en wijzigingen die de bestaande voorschriften inzake de brandveiligheid van de nieuwe op te richten gebouwen verbeteren en verduidelijken, maar ook bijkomende mogelijkheden bieden met gelijkwaardige oplossingen die voorheen niet toegestaan waren in deze gebouwen.

Voor het gebruik van alternatieve maatregelen voor het koninklijk besluit van 7 juli 1994 door de bouwheer is een afwijkingsaanvraag vereist. Deze procedure heeft tot doel te verzekeren dat het veiligheidsniveau van de voorgestelde maatregelen gelijkwaardig is aan het veiligheidsniveau van het koninklijk besluit van 7 juli 1994. Deze procedure is echter tijdrovend, zowel voor de aanvrager als voor de ambtenaren.

De integratie van deze verduidelijkingen en van deze bijkomende mogelijkheden in het koninklijk besluit van 7 juli 1994 zal het mogelijk maken om het aantal keren dat deze afwijkingsprocedure wordt gebruikt, te verminderen.

De Raad van State meldt dat dit ontwerp geen afbreuk mag doen aan het algemeen rechtsbeginsel van niet-retroactiviteit. Indien uit dit ontwerp zou blijken dat striktere vereisten van toepassing zouden zijn op bestaande situaties, dan zou het ontwerp moeten worden aangevuld met een overgangsmaatregel die het de betrokkenen mogelijk maakt om over voldoende tijd te beschikken om zich te conformeren aan deze nieuwe vereisten.

De grote meerderheid van de aanpassingen die worden ingevoerd door dit ontwerp, zijn versoepelingen, verduidelijkingen en bijkomende mogelijkheden voor de huidige bepalingen van het koninklijk besluit van 7 juli 1994. Voor de enkele aanpassingen die strenger zijn dan de huidige bepalingen, zijn deze bepalingen alleen maar van toepassing op de gebouwen waarvoor de bouwaanvraag werd ingediend vanaf 1 april 2017 of werd voorzien in afwijkende bepalingen (zoals voor de liften).

De datum van inwerkingtreding van dit ontwerp werd vastgesteld op 1 april 2017 in antwoord op de opmerking van de Raad van State, met uitzondering van artikel 4.

Voor artikel 4 wordt de datum voor inwerkingtreding op 1 december 2016 vastgesteld om te vermijden dat de huidige overgangperiode die tot 1 december 2016 loopt, verstrijkt voor die bouwproducten waarvoor de co-existentperiode voor CE-markering voor die datum is vastgesteld.

De Raad van State meldt dat er een minimum aan verduidelijking ontbreekt in de bepalingen van het ontwerp volgens welke de «detectoren geschikt zijn voor de aanwezige risico's». Deze formulering is evenwel reeds aanwezig in punt 4.2 van bijlage 5/1 van het huidige koninklijk besluit van 7 juli 1994.

Er bestaan talrijke soorten detectoren op de markt. Factoren die de keuze van het type detector beïnvloeden:

- de wettelijke bepalingen;
- de materialen aanwezig in een zone en hun brandbaarheid;
- de configuratie van een zone (en in het bijzonder de plafondhoogte);
- de effecten van de ventilatie en de verwarming;
- de omgevingsfactoren in de bewaakte lokalen;
- de risico's op ongewenst alarm;
- de gegevens van de risicoanalyse.

Voor de keuze van de detectoren moeten volgende criteria doorslaggevend zijn:

- de betrouwbaarheid van de signalen;
- een zo snel mogelijke detectie;
- hun geschiktheid voor de beschouwde risico's.

Hierbij valt op te merken dat het kan aangewezen zijn om een combinatie van verschillende detectoren te kiezen.

VERSLAG AAN DE KONING BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 DECEMBER 2016 TOT WIJZIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 7 JULI 1994 TOT VASTSTELLING VAN DE BASISNORMEN VOOR DE PREVENTIE VAN BRAND EN ONTPLOFFING WAARAAN DE NIEUWE GEBOUWEN MOETEN VOLDOEN

De Raad van State merkt op dat welbepaalde NBN-normen bindend worden gemaakt. Artikel VIII.1 van het Wetboek van economisch recht brengt het volgende in herinnering:

“Normen geven de regels van goed vakmanschap weer die, op het ogenblik dat ze worden aangenomen, gelden voor een bepaald product, een bepaald procedé of een bepaalde dienst.

De naleving van de normen gebeurt op vrijwillige basis, tenzij de naleving ervan is opgelegd door een wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling.”

Overeenkomstig artikel VIII.2 van het Wetboek van economisch recht is het weliswaar zo dat:

“[de] Staat en alle andere publiekrechtelijke personen kunnen refereren aan de door het Bureau voor Normalisatie gepubliceerde normen door een eenvoudige verwijzing naar de referentie van deze normen.”

De Raad van State merkt op dat er niettemin wordt verwezen naar normen die niet overeenkomstig artikel 190 van de Grondwet zijn bekendgemaakt en waarschuwt voor de toegankelijkheid van de normen.

Echter meen ik dat zij die in de praktijk toepassing moeten maken van deze normen professionelen zijn die hun weg kennen of zouden moeten kennen om de inhoud van de bedoelde normen te achterhalen.

Het ontwerp van besluit houdt rekening met de overige opmerkingen van de Raad van State.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,
van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,

De Minister van Binnenlandse Zaken,

Jan Jambon

Oorspronkelijke tekst: Koninklijk besluit van 07.12.2016 (B.S. 18.01.2017)